

Anexă la Hotărârea Consiliului Județean Maramureș nr. 62 din 27 aprilie 2016

**STRATEGIA JUDEȚULUI
MARAMUREȘ ÎN DOMENIUL
ASISTENȚEI SOCIALE ȘI PROTECȚIA
COPILULUI
PENTRU PERIOADA 2015 - 2020**

CUPRINS

Capitol	Pagina
Obiectiv general	3
Introducere; Context actual	5
I. CADRUL STRATEGIC GENERAL	7
Principiile care stau la baza strategiei	7
Cadrul legislativ internațional și național	9
II. SITUAȚIA ACTUALĂ. PROVOCĂRI ȘI TENDINȚE	14
Context	14
Situația actuală. Provocări și tendințe	15
Grupuri de beneficiari care intră în atenția serviciilor furnizate de D.G.A.S.P.C.	19
Maramureș	
Provocări și tendințe	22
Procesul de consultare a actorilor relevanți pentru construcția strategiei	23
III. STRATEGIA D.G.A.S.P.C. MARAMUREȘ	27
Plan de acțiune/măsuri	30
Anexă	42

OBIECTIV GENERAL

Obiectivul general al Strategiei D.G.A.S.P.C. Maramureș este **organizarea, gestionarea, mobilizarea și evaluarea resurselor existente în vederea garantării celor mai bune servicii personalizate beneficiarilor din județul Maramureș, construite și oferite în familie și comunitate.**

Documentul de planificare strategică a fost construit pe următoarele coordonate:

1. *Cadrul strategic general*, cu prezentarea principiilor care stau la baza construcției strategice de dezvoltare a D.G.A.S.P.C. Maramureș, descrierea principalelor orientări strategice europene și internaționale și a cadrului normativ și instituțional care guvernează furnizarea de servicii de protecție la nivel național și județean.
2. *Situația actuală. Provocări și tendințe* pornește de la prezentarea stării de fapt prezente în contextul mai larg al dezvoltării județului. Starea de fapt a serviciilor sociale oferite de D.G.A.S.P.C. Maramureș la nivel județean e analizată într-un studiu exhaustiv, care propune un set de recomandări pentru direcțiile de dezvoltare strategică. Situația actuală e descrisă în termeni de probleme și soluții în rezumatul proceselor de consultare care s-au desfășurat cu angajații D.G.A.S.P.C. Maramureș, cu furnizorii de servicii de protecție, servicii conexe și cu reprezentanții societății civile și în final cu furnizorii de servicii la nivel de comunitate de pe teritoriul județului Maramureș. Recomandările sunt construite ținând cont atât de analiza serviciilor furnizate de D.G.A.S.P.C. Maramureș, cât și de rezultatul proceselor de consultare.
3. *Strategia D.G.A.S.P.C. Maramureș pentru 2015-2020* propune o declarație strategică, definește viziunea și misiunea și descrie scopul și obiectivele strategice, alături de măsuri de realizare și de un plan de acțiune, într-un portofoliu de acțiuni participative, cu cadru de implementare, monitorizare și evaluare.

Principalele direcții de acțiune, stabilite în procesele de consultare și în analizele sistemice sunt:

1. Redefinirea rolului D.G.A.S.P.C. Maramureș în ceea ce privește furnizarea de servicii sociale pe următoarele coordonate:
 - 1.1. reorganizarea D.G.A.S.P.C. Maramureș astfel încât principala funcțiune să fie cea de monitorizare a calității serviciilor oferite beneficiarilor
 - 1.2. finanțarea serviciilor sociale urmărind cel mai bun raport cost-beneficiu și calitate
 - 1.3. coordonarea și monitorizarea felului în care se realizează intrările în sistemul de protecție, atât pentru copii cât și pentru adulți

2. Tranziția de la modelul de principal furnizor de servicii sociale la modelul de servicii oferite extern, finanțate și monitorizate de D.G.A.S.P.C. Maramureș, cu următoarele etape:
 - 2.1. Identificarea serviciilor care pot fi externalizate
 - 2.2. Conceperea unui model pentru externalizarea serviciilor, care să cuprindă criteriile, proceduri, modalități de evaluare și obligații contractuale
 - 2.3. externalizarea, monitorizarea și evaluarea unui set de servicii ca pilot
 - 2.4 ajustarea/reajustarea procesului și continuarea externalizării serviciilor
3. Creșterea eficienței și calității serviciilor care vor rămâne în subordinea D.G.A.S.P.C. Maramureș
4. Creșterea capacității D.G.A.S.P.C. Maramureș de a dezvolta și gestiona o structură de servicii sociale adaptată nevoilor comunității

Introducere

Context actual

Politicele publice la nivel central, județean și local trec printr-un proces de reconfigurare pentru a putea răspunde cerințelor noii perioade de programare a Fondurilor Europene Structurale și de Investiții și pentru a putea respecta cu prioritate obiectivele stabilite în Strategia Națională pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Copilului, a Programul de Guvernare 2013-2016, fapte necesare pentru atingerea țințelor asumate prin Strategia Europa 2020.

Strategia D.G.A.S.P.C. Maramureș urmează direcțiile generale strategice stabilite pentru protecția și promovarea drepturilor copilului și cele prevăzute prin Strategia Națională pentru Persoanele cu Dizabilități, alături de obiectivele impuse prin Strategia Anti-Sărăcie și Strategia de Incluziune Socială. La nivel de implementare și de direcție de dezvoltare, D.G.A.S.P.C. Maramureș se află în situația de a alege cadrul efectiv de aplicare și realizare a priorităților, astfel încât ele să permită corelarea cu sectoarele importante din domeniul protecției sociale, a educației și sănătății, într-o abordare inovatoare care să ducă spre îmbunătățirea eficienței și eficacității utilizării resurselor. D.G.A.S.P.C. Maramureș își propune să exploreze modalități de divergență de la modelul actual de furnizare de servicii sociale, pentru mai multă flexibilitate, acces mai facil la noile surse de finanțare, monitorizarea și evaluarea continuă a stării beneficiarilor în servicii pentru garantarea unui nivel de calitate crescută.

Planificarea strategică a avut la bază analize de sistem care au vizat o evaluare obiectivă și detaliată a evoluției sistemului de servicii furnizate de D.G.A.S.P.C. Maramureș, precum și legătura cu sistemul

de educație și cel de sănătate pentru definirea nevoilor curente și a potențialelor soluții de răspuns. Alături de analize, s-a avut în vedere și opinia structurilor reprezentative și a partenerilor din societatea civilă, precum și implicarea propriilor angajați.

Procesul de elaborare a strategiei s-a concentrat pe categoriile de beneficiari:

- Copii
- Persoane cu dizabilități
- Persoane vârstnice

Procesul de elaborare s-a axat pe următoarele domenii relevante pentru construcția strategică:

1. Protecție socială
2. Educație
3. Sănătate
4. Sărăcie și excluziune socială. Angajare și piața muncii
5. Infrastructura de servicii
6. Capacitatea administrativă la nivel județean de aplicare a politicilor publice

PRINCIPIILE CARE STAU LA BAZA PREZENTEI STRATEGII:

CENTRAREA SOCIETĂȚII PE DEZVOLTAREA ȘI BUNĂSTAREA BENEFICIARILOR – RESPONSABILITATE, SOLIDARITATE

Copilul reprezintă o valoare centrală a societății maramureșene și resursa umană a viitorului. Protecția și promovarea drepturilor copilului se face pe coordonatele dezvoltării copilului și a atingerii potențialului maxim, prin garantarea bunăstării într-un climat de responsabilitate și solidaritate socială care are în centru copilul alături de familia sa.

Toate persoanele vulnerabile care necesită sprijin pentru ieșirea din situații de dificultate și risc primesc măsuri proactive de protecție și asistență socială și sprijin din partea comunității pentru incluziune socială.

PROMOVAREA INTERESUL BENEFICIARILOR

Interesul superior al copilului reprezintă principiul fundamental ce reglementează protecția și promovarea drepturilor copilului, cu impact în toate domeniile: educație, sănătate, justiție, asistență socială, etc.

În conceperea și acordarea serviciilor sociale se va promova cu prioritate interesul beneficiarilor, cu respectarea cadrului legislativ internațional și național.

UNIVERSALITATEA, NEDISCRIMINAREA ȘI EGALITATEA DE ȘANSE

Protecția și promovarea drepturilor beneficiarilor, copii și adulți deopotrivă, cu sau fără dizabilități, se asigură în cadrul normativ și strategic fără discriminare, cu garanția exercitării libere și depline a tuturor drepturilor, în condiții de egalitate.

RESPONSABILITATEA COMUNITĂȚII ÎN PRIVINȚA GRUPURILOR VULNERABILE.

Principiul subliniază necesitatea sprijinirii, responsabilizării și conștientizării părinților copilului cu privire la creșterea, îngrijirea, educarea, bunăstarea copilului și implicare participativă și activă a comunității în identificarea și oferirea de soluții grupurilor vulnerabile.

Exercitarea acestor responsabilități esențiale trebuie sprijinită prin intervenția autorităților administrației publice locale sau a altor actori instituționali.

PROMOVAREA PARTENERIATULUI INTERINSTITUȚIONAL ȘI CU SOCIETATEA CIVILĂ

Parteneriatul trebuie să asigure susținerea eforturilor depuse în vederea promovării unor politici și acțiuni destinate grupurilor vulnerabile, cu un accent mai puternic pe valorile comunității. Parteneriatele între diverșii actori instituționali, factorii interesați și beneficiari vor avea ca scop

schimbarea modului în care comunitatea înțelege să asigure protecția reală și efectivă a copiilor, persoanelor cu dizabilități și a persoanelor vârstnice.

PARTICIPAREA ȘI CONSULTAREA BENEFICIARILOR ÎN ADOPTAREA DECIZIILOR CARE ÎI PRIVESC

Participarea beneficiarilor este înțeleasă ca un proces continuu de implicare a acestora în deciziile care îi privesc, la toate nivelurile (familial, local, comunitar, central).

STABILITATEA, CONTINUITATEA, COMPLEMENTARITATEA ÎNGRIJIRII PERSONALIZATE A BENEFICIARILOR

Serviciile oferite copilului și familiei și tuturor categoriilor de persoane vulnerabile trebuie gândite astfel încât să fie disponibile în orice moment al vieții acestuia, urmărind sprijinirea autonomiei, concomitent cu acoperirea diferitelor nevoi specifice care pot apărea la un moment dat. Importanța asigurării stabilității pentru fiecare persoană vulnerabilă trebuie să rămână o prioritate, profesioniștilor din domeniu revenindu-le rolul de a identifica acele soluții care pot avea caracter de permanență și satisfac toate nevoile beneficiarilor.

TRANSPARENȚA INTERVENȚIILOR, MODELELOR/METODELOR DE ÎNGRIJIRE, A BUGETELOR ALOCATE ȘI A UTILIZĂRII RESURSELOR.

Utilizarea resurselor are în vedere îndeplinirea obiectivelor programate și obținerea celui mai bun rezultat din punct de vedere ar eficacității și eficienței, în mod transparent și universal.

CELERITATE ȘI PROXIMITATE PRIVIND MĂSURILE APLICATE

Măsurile, intervențiile trebuie adaptate nevoilor comunității și trebuie puse la îndemâna cetățenilor. Intervențiile trebuie acordate timpuriu pentru a putea maximiza efectul lor și a folosi conștiincios resursele disponibile.

OBIECTIVITATE ȘI IMPARȚIALITATE.

Serviciile sociale vor fi acordate obiectiv, indiferent de interese politice, economice, religioase sau de altă natură.

INDIVIDUALITATE ȘI INTEGRALITATE

Serviciile vor fi adaptate situației particulare fiecărei persoane beneficiare, fiind, în același timp corelate cu toate nevoile beneficiarilor și acordate integrat cu măsuri și servicii economice, educaționale, de sănătate.

CADRUL LEGISLATIV INTERNAȚIONAL ȘI NAȚIONAL

PRINCIPALELE DOCUMENTE STRATEGICE

Strategia de dezvoltare a D.G.A.S.P.C. Maramureș se construiește în contextul unor schimbări majore de paradigmă în ceea ce privește acordarea serviciilor către beneficiari. Atât documentele cadru europene, cât și cele internaționale întăresc modelul de îngrijire în familie și comunitate și recomandă flexibilizarea și diversificarea acordării serviciilor spre beneficiari astfel încât nevoile acestora individuale să fie cât mai bine acoperite.

Tratatul privind Uniunea Europeană prevede "combaterea excluziunii sociale [...] și promovează protecția socială, solidaritatea între generații și protecția drepturilor copilului.

În **Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene** se menționează că Uniunea are „competențe partajate” cu statele membre.

PROTECȚIA ȘI PROMOVAREA DREPTURILOR COPILULUI

Elaborarea **Strategiei naționale pentru protecția și promovarea drepturilor copilului pentru perioada 2014-2020** a avut loc într-un moment de reconfigurare a tuturor politicilor publice, din toate sectoarele, în contextul pregătirii noii perioade de programare a Fondurilor Europene Structurale și de Investiții, dar și a respectării cu prioritate a obiectivelor incluse în Programul de Guvernare 2013-2016 și a țintelor stabilite și asumate prin Strategia Europa 2020.

Obiectivele generale ale strategiei naționale prevăd:

1. Îmbunătățirea accesului tuturor copiilor la servicii de calitate
2. Respectarea drepturilor și promovarea incluziunii sociale a copiilor aflați în situații vulnerabile
3. Creșterea incluziunii educaționale a copiilor cu dizabilități și /sau cerințe educaționale speciale
4. Asigurarea funcționării la nivel comunitar a unor servicii de asistență integrate, adecvate și accesibile, care să corespundă nevoilor copiilor consumatori de droguri sau alte substanțe nocive
5. Asigurarea de servicii de sănătate a reproducerii și planificare familială în rândul copiilor și adolescenților

Strategia națională afirmă: "continuarea reformei în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului este strâns legată de continuarea reformei în domeniul asistenței sociale care va trebui să asigure, în fapt, transformarea acestuia într-un sistem proactiv [...] prin construirea măsurilor de protecție socială în jurul familiei, [...] îmbunătățirea calității vieții prin creșterea calității serviciilor oferite familiei. Strategia propune ca direcții în acest sens: "dezvoltarea serviciilor sociale în raport cu acordarea unor beneficii financiare directe și dezvoltarea serviciilor sociale destinate sprijinirii,

creșterii și îngrijirii copiilor în familie, [...], promovarea unor mecanisme de sprijin al părinților în vederea asigurării unui echilibru între viața de familie și cea profesională, prin standardizarea calității în domeniul îngrijirii de zi a copiilor, implementarea unui sistem integrat de îngrijire și educare a copiilor și monitorizarea asigurării calității acestor servicii.

Măsurile de intervenție prevăzute în Strategia Națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului pentru perioada 2014-2020 sunt corelate cu principalele documente strategice care vizează protecția copilului, în special **Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei 2014-2020**. Aceasta prevede:

- Creșterea accesibilității și îmbunătățirea calității locuințelor, în special pentru populația vulnerabilă
- Dezvoltarea locuințelor sociale
- Asigurarea sprijinului de urgență pentru persoanele fără adăpost, consolidând în același timp capacitatea acestora de reintegrare socială și prevenție timpurie
- Integrarea comunităților marginalizate
- Îmbunătățirea performanței sistemului de asistență socială
- Creșterea coordonării orizontale și verticale și deplasarea spre integrarea serviciilor sociale
- Dezvoltarea metodologiilor, protocoalelor și procedurilor de lucru clare
- Consolidarea capacității serviciilor publice de asistență socială locale
- Îmbunătățirea mecanismelor de responsabilitate socială din serviciile sociale
- Împuternicirea comunităților sărace și marginalizate prin participare socială
- Consolidarea capacității de a reduce a sărăciei și de incluziune socială
- Protejarea persoanelor vârstnice aflate în risc de sărăcie și excluziune socială
- Consolidarea și îmbunătățirea asistenței sociale la nivelul comunității
- Dezvoltarea serviciilor sociale integrate.
- Dezvoltarea serviciilor specializate pentru grupurile vulnerabile.
- Îmbunătățirea informării prin inovare socială.

Strategia Europa 2020 a avut un rol esențial în revizuirea politicilor care privesc protecția copilului, prin țintele propuse fiind reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului pe persoane afectate de sărăcie sau excluziune socială, reducerea abandonului școlar la mai puțin de 10%, o rată de ocupare de până la 75% în rândul populației cuprinse între 20 și 64 de ani (prin crearea de condiții favorabile inserției profesionale pentru femei, tineri, persoane în vârstă) .

Strategia Consiliului Europei pentru Promovarea Drepturilor Copilului 2012-2015 a constituit de asemenea un reper important în elaborarea acestui document, fiind modalitatea prin care Consiliul Europei urmărește să își consolideze capacitatea de a ghida și de a oferi suport statelor membre pentru politicile în domeniul protecției copilului.

Similar Strategiei Consiliului Europei la nivel european, strategia națională de față își propune rolul de catalizator pentru punerea în aplicare a principiilor *Convenției ONU cu privire la drepturile copilului* la nivel național.

Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată de România prin Legea nr.221/2010 și Protocolul său opțional, semnat de România în septembrie 2008 reprezintă, de asemenea, documente cadru ale căror prevederi vor trebui să se regăsească în toate demersurile ce au ca scop promovarea, protejarea și asigurarea exercitării depline și egale a tuturor drepturilor omului și a libertăților fundamentale de către toate persoanele cu dizabilități, inclusiv copii.

Un alt document strategic esențial la nivel european în această perioadă îl constituie **Recomandarea Comisiei 2013/112/UE - Investiția în copii: ruperea cercului vicios al defavorizării**, construită astfel încât să constituie cadrul comun european care să consolideze sinergiile dintre domeniile politice relevante. De asemenea, Recomandarea își propune să ajute statele membre să-și revizuiască politicile și să învețe unele din experiența altora în vederea îmbunătățirii eficienței și eficacității politicilor proprii prin abordări inovatoare, ținând seama de diversitatea problemelor cu care se confruntă, precum și contextul local și regional.

PROTECȚIA PERSOANELOR ADULTE ȘI A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

În domeniul persoanelor cu dizabilități strategia județeană a avut la bază viziunea propusă de **Strategia europeană pentru persoanele cu dizabilități 2010 - 2020 „Un angajament reînnoit pentru o Europă fără bariere”** care valorifică potențialul combinat al prevederilor **Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene**, ale **Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene** și al **Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități**.

Strategia europeană pentru persoanele cu dizabilități 2010 - 2020 „Un angajament reînnoit pentru o Europă fără bariere” „este de fapt o continuare a modelului propus de Planul de Acțiune privind dizabilitatea al Consiliului Europei, 2006 – 2015 care are la baza un element fundamental în domeniu - accesibilitatea. *Accesibilitatea este prima* dintre cele opt domenii ale Strategiei Europene, dar reprezintă „o *precondiție*” de realizare a tuturor celorlalte șapte: 1. Participare; 2. Egalitate; 3. Ocuparea forței de muncă; 4. Educație și formare; 5. Protecție socială; 6. Sănătate; 7. Acțiune externă.

Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată de Uniunea Europeană în 2010 și de România în 2011, a stabilit elementele-cheie ale reformării societății pentru a *“promova, proteja și asigura exercitarea deplină și echitabilă a drepturilor și libertăților omului de către toate persoanele cu dizabilități”*.

Traficul de persoane constituie o încălcare a drepturilor omului și o atingere adusă demnității și integrității ființei umane, o amenințare asupra securității individului și a valorilor sociale și morale, motiv pentru care o parte a strategiei județene abordează și această problemă.

PROTECȚIA PERSOANELOR VÂRSTNICE

Noul document cadru al Uniunii Europene – *Strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu handicap: un angajament reînnoit pentru o Europă fără bariere* – furnizează un cadru de acțiune la nivel european, care, împreună cu acțiunile la nivel național are ca scop exploatarea potențialului combinat al Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, al Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene și al Convenției Națiunilor Unite, precum și utilizarea completă a strategiei „Europa 2020” și a instrumentelor sale. Ea pornește un proces de consolidare a poziției persoanelor cu handicap, astfel încât acestea să poată participa complet în societate în condiții de egalitate cu ceilalți. Având în vedere că populația Europei îmbătrânește, aceste acțiuni vor avea un impact vizibil asupra calității vieții unei proporții crescânde de persoane.

Comisia va colabora cu statele membre pentru a elimina obstacolele din calea unei Europe fără bariere, în baza rezoluțiilor recente ale Parlamentului European și ale Consiliului. Comisia a identificat opt domenii de acțiune principale: accesibilitate, participare, egalitate, ocuparea forței de muncă, educație și formare, protecție socială, sănătate, acțiune externă, pentru fiecare domeniu fiind definite acțiuni-cheie împreună cu obiectivul principal Uniunii Europene.

Sistemele de servicii sociale europene sunt afectate inevitabil de procese specifice, cum ar fi: globalizarea, schimbările demografice și sociale și migrația populației. Schimbările demografice și sociale au implicații majore asupra sistemelor de servicii sociale. Cele mai mari consecințe sunt datorate reducerii ratei natalității și fenomenului accentuat de îmbătrânire a populației. Prin urmare, una din provocările cărora trebuie să le facă față un sistem de servicii sociale, se referă la capacitatea de a asigura servicii de îngrijire, suficiente și de calitate, apte să răspundă nevoilor unui număr crescut de persoane vârstnice. Serviciile sociale reprezintă o componentă a sistemului de protecție socială, aceasta din urmă fiind un obiectiv impus atenției în cadrul proceselor de promovare a incluziunii sociale. Instrumentul de coordonare strategică a politicii la nivel european, din perspectiva creării unui spațiu economic dinamic și competitiv, bazat pe cunoaștere, capabil să realizeze o coeziune socială sporită, este *metoda deschisă de coordonare*.

Sistemele de servicii sociale, la nivel european, înregistrează o serie de similarități dar și mari diferențe. Sistemele europene de servicii sociale ar trebui să se dezvolte convergent, în baza unor principii comune, atâta vreme cât, datorită unor factori specifici fiecărei țări, nu se poate realiza o armonizare și standardizare a serviciilor.

Politica Guvernului României de incluziune socială se bazează pe o abordare proactivă care are drept obiectiv creșterea generală a standardului de viață al populației și stimularea câștigurilor obținute din muncă prin facilitarea ocupării și promovarea politicilor incluzive cu adresabilitate către toate grupurile vulnerabile: persoanele cu handicap, femeile, copiii străzii, tinerii de 18 ani care părăsesc instituțiile de protecție ale statului, minoritatea romilor, persoanele în vârstă.

Odată cu adoptarea Legii nr. 292/2011 a asistenței sociale se aduc o serie de modificări în ceea ce privește cadrul general de organizare, funcționare și finanțare a sistemului național de asistență socială în România. Pentru asigurarea aplicării politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială, autoritățile administrației publice locale au atribuții privind administrarea și acordarea beneficiilor de asistență socială și organizarea, administrarea și acordarea serviciilor sociale.

Un alt document important este **Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2015-2020**, care a adoptată prin Hotărârea de Guvern nr 18 din 14 ianuarie 2015 și care reprezintă o revizuire necesară a Strategiei din 2011, în lumina noilor realități și provocări sociale (evidențiate inclusiv în cadrul datelor recent furnizate de recensământul populației și al locuințelor - 2011), a noilor ținte europene asumate în *Strategia Europa 2020* (obiectivul național asumat prin Programul Național de Reformă este de reducere a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială cu 580.000 persoane până în anul 2020), precum și noul context dat de accesarea de fonduri europene în perioada 2014-2020. Strategia asigură continuitatea măsurilor deja întreprinse prin *Strategia Guvernului României de îmbunătățire a situației romilor pentru perioada 2001 – 2010*.

Această Strategie are ca scop incluziunea socio-economică a cetățenilor români aparținând minorității rome la un nivel similar cu cel al restului populației și asigurarea de șanse egale prin inițierea și implementarea unor politici și programe publice în domenii precum: educația, formarea profesională și ocuparea forței de muncă, sănătatea, locuirea și mica infrastructură, cultura, infrastructura socială, prevenirea și combaterea discriminării. Totodată, Strategia urmărește implicarea autorităților publice centrale și locale, a romilor înșiși și a societății civile în activități care vizează creșterea incluziunii socio-economice.

II. SITUAȚIA ACTUALĂ. PROVOCĂRI ȘI TENDINȚE

CONTEXT:

Județul Maramureș este așezat în extremitatea nord vestică a României, la granița cu Ucraina, în apropierea paralelei 47'55" latitudine nordică și a meridianului 23'55" longitudine estică, deci foarte aproape de centrul geografic al Europei. Este delimitat de județele Satu-Mare, Sălaj, Cluj, Bistrița-Năsăud și Suceava, respectiv la nord fiind delimitat de frontiera cu Ucraina, având o suprafață de 6.215 km² (2,6% din suprafața țării) și un relief variat ca morfologie și complex din punct de vedere geologic. Relieful este predominant muntos, aproape 50% din regiune este muntoasă, aici găsiindu-se cel mai înalt vârf muntos din Carpații Orientali: Pietrosu (2303m). Depresiunea Maramureșului are aspectul unui larg amfiteatru natural, înconjurată de munți în totalitate, la sud-vestul ei aflându-se munții vulcanici Oaș, Gutâi și Tibleș, la est Munții Maramureșului și la sud-est Munții Rodnei cu creste ascuțite și prelungi, abrupturi impunătoare și văi pitorești. Rețeaua hidrografică este reprezentată de principalele râuri: Tisa, Vișeu, Iza, Lăpuș și Someș. Clima este diferențiată, în funcție de diversitatea formelor de relief, temperat continentală, cu vânturi din direcția sud-vest și sud-est; 275 de zile dintr-un an au valori pozitive de temperatură; precipitațiile atmosferice sunt printre cele mai ridicate din țară, circa 70% din zonele județului primesc între 900-1000 mm precipitații pe an.

Județul Maramureș are un patrimoniu natural deosebit de valoros care cuprinde 35 de arii naturale protejate, din care un parc național-Parcul Național Munții Rodnei – Rezervație a Biosferei, precum și un parc natural - Parcul Natural Munții Maramureșului. Declarația, prin H.G. 2151/2004, a Munților Maramureșului ca Parc Natural, a determinat situarea județului Maramureș pe locul 2 în plan național, ca suprafața a ariilor naturale protejate. O mare parte din cele 35 de arii naturale protejate din județul Maramureș prezintă în componența lor zone umede, având un regim special de ocrotire și conservare, dintre acestea menționăm: Parcul Național Munții Rodnei, Rezervația Biosferei care include toate lacurile glaciare din Munții Rodnei și Tăul Muced; Lacul Albastru (Baia Sprie); Lacul Morărenilor; Mlaștina Poiana Brazilor; Turbăria Vlasinescu; Tăul lui Dumitru, Mlaștina Iezerul Mare; Turbăria Tăul Negru; Defileul râului Lapuș (confluența cu râul Căvnic); zona vârfului Farcău și a lacului Vinderel; Tisa cu afluenții principali: Vișeu, Iza și Săpanța; Someș cu afluenții: Lăpuș, Sălaj și Bârsău. Maramureșul se bucură de un peisaj unic. Munți înalți, dealuri înverzite, râuri mai largi sau mai înguste, lacuri, păduri, pășuni, toate alcatuiesc una din cele mai frumoase regiuni ale României.

Din punct de vedere al organizării administrative teritoriale, județul cuprinde două municipii: Baia Mare - care este și reședința de județ și Sighetu Marmatiei, 11 orașe, 63 de comune.

În anul 2013 populația județului Maramureș era de 478.659, din care 275.286 persoane în mediul urban și 203.373 în mediul rural.

SITUAȚIA ACTUALĂ. PROVOCĂRI ȘI TENDINȚE

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș este instituție publică cu personalitate juridică, înființată prin hotărârea Consiliului Județean Maramureș nr. 107 din 16 decembrie 2004 și funcționează în subordinea Consiliului Județean Maramureș.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș realizează la nivel județean măsurile de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și a oricăror persoane aflate în nevoie.

Structura organizatorică a D.G.A.S.P.C. Maramureș este următoarea:

Director general, care are în subordine:

A. Directorii generali adjuncți

B. Servicii

- Serviciu Monitorizare, analiză statistică, indicatori asistență socială și incluziune socială – centralizarea și gestionarea informațiilor privind activitatea de asistență socială, completarea și gestionarea bazelor de date privind copiii/tinerii și persoanele adulte cu handicap care beneficiază de măsuri de protecție
- Compartiment Juridic, Contencios - acordă consultanță cu caracter juridic, avizează și contrasemnează actele cu caracter juridic, verifică legalitatea actelor cu caracter juridic și administrativ, reprezintă în instanțele judecătorești de toate gradele instituția
- Compartiment Secretariatul Comisiei pentru protecția copilului și al Comisiei de evaluare a persoanelor adulte cu handicap – asigură redactarea/multiplicarea/comunicarea hotărârilor comisiilor
- Compartiment Audit – auditează activitatea instituției, elaborează planul anual de audit public intern,
- Birou Adopții - oferă servicii de informare, sprijin, evaluare și pregătire a familiei potențial adoptatoare; realizează evaluarea familiei/persoanei în vederea obținerii atestatului; identifică cea mai potrivită persoană/familie adoptatoare pentru copil, realizează procesul de potrivire între copil și familia potențial adoptatoare
- Birou Resurse Umane - asigură angajarea, stabilirea nivelului de salarizare, promovarea personalului din cadrul D.G.A.S.P.C. Maramureș și a unităților subordonate, precum și întocmirea contractelor individuale de muncă, actelor adiționale, coordonează și monitorizează procesul de evaluare a performanțelor profesionale ale personalului

- Compartiment Strategii, programe, proiecte în domeniul asistenței sociale și relația cu organizațiile neguvernamentale - identifică surse de finanțare interne și externe pentru programe și proiecte destinate creșterii calității serviciilor destinate asistenței sociale și protecției copilului; menține relația cu organizațiile neguvernamentale
- Compartiment Comunicare, Registratură , Relații cu Publicul, Evaluare Inițială și relația cu mass-media - asigură preluarea, înregistrarea în ordine cronologică a documentelor în Registrul de intrări-ieșiri a D.G.A.S.P.C.; răspunde de soluționarea în termenul legal a petițiilor; asigură relația instituției cu presa

Directorul general adjunct protecția copilului și asistență socială - coordonează activitatea de protecție a copilului și asistență socială, are în subordine:

- Serviciul Evaluare Complexă a Persoanelor Adulte cu Handicap – efectuează evaluarea/reevaluarea complexă a adultului în vederea încadrării în grad de handicap sau stabilirea unei măsuri de protecție socială, avizează planul individual de servicii al persoanei cu handicap întocmit de managerul de caz, evaluează îndeplinirea condițiilor necesare pentru atestarea ca asistent personal profesionist
- Serviciul Evaluare Complexă a Copilului – identifică copiii cu dizabilități și/sau dificultăți de învățare și adaptare școlară, care necesită încadrare într-un grad de handicap și/sau orientare școlară/profesională; verifică îndeplinirea condițiilor legale privind încadrarea copilului într-un grad de handicap și/sau orientare școlară/profesională; efectuează evaluarea/reevaluarea complexă a copilului în vederea încadrării în grad de handicap, întocmește, în condițiile legii, planul individualizat de protecție
- Serviciul Management de Caz pentru copil (pentru alternative de tip rezidențial): - asigură, prin managerii de caz, coordonarea tuturor activităților de asistență socială și protecție specială a copiilor aflați cu măsură de protecție în centre de tip rezidențial și a celor care îndeplinesc condițiile pentru a fi admiși în centre de tip rezidențial, cu excepția copiilor care prezintă dizabilități, conform Ordinului 288/2006 privind managementul de caz în domeniul protecției copilului
- Serviciul Management de caz pentru copil alternative de tip familial: informează, identifică, recrutează și evaluează capacitatea solicitanților în vederea atestării ca asistent maternal profesionist; recrutează și evaluează capacitatea solicitanților care pot lua în plasament copii; efectuează demersuri în vederea plasării copiilor la o familie/AMP; monitorizează copiii/famiile de plasament/AMP după instituirea măsurii de protecție;

- Compartiment prevenirea marginalizării sociale - sprijină și monitorizează tinerii care provin din sistemul de protecție în vederea incluziunii sociale și prevenirii marginalizării; sprijină reintegrarea familială și socio-profesională a beneficiarilor din centrele rezidențiale; asigură implementarea obiectivelor care revin D.G.A.S.P.C. Maramureș din *Planul de Incluziune socială și Protecție Socială al Județului Maramureș*, în vederea prevenirii marginalizării sociale;
- Compartiment asistență persoane vârstnice - oferă consiliere persoanelor vârstnice aflate în dificultate precum și familiilor care solicită sprijin și îndrumare; colaborează cu instituții, autorități locale, Servicii publice de asistență socială, organizații neguvernamentale și reprezentanți ai societății civile pentru promovarea asistenței și îngrijirii la domiciliu; facilitează accesul la serviciile sociale destinate persoanelor vârstnice;
- Serviciul Management de caz pentru adulți și monitorizarea serviciilor sociale - evaluează situația persoanei adulte cu handicap aflată în dificultate și elaborează un plan de servicii în funcție de nevoi; monitorizează implementarea planului de servicii, evaluează îndeplinirea obiectivelor prevăzute în plan, implementarea standardelor specifice de calitate obligatorii pentru centrele rezidențiale
- Serviciul Intervenție în regim de urgență în domeniul asistenței sociale – în cadrul acestuia funcționează telefonul pentru semnalarea cazurilor de urgență – primește sesizările cu privire la situațiile de abuz, neglijare, trafic, migrație și repatriere a copilului și intervine prompt în aceste cazuri; asigură clienților asistență și consiliere pentru depășirea situațiilor de criză și soluționarea adecvată a cazurilor expuse sau semnalate de către aceștia; propune stabilirea măsurii de plasament în regim de urgență pentru cazurile de abuz, neglijare, exploatare și întocmește documentația necesară sesizării Instanței Judecătorești în vederea instituirii plasamentului în regim de urgență pentru copiii abuzați, neglijați și exploatați

Directorul general adjunct economic coordonează activitatea economica și are în subordine:

- Birou Evidență și Plată Prestații Sociale – urmărește și asigură aplicarea corectă, unitară și nediscriminatorie a legislației privind prestațiile sociale pentru persoanele cu handicap; informează și îndrumă persoanele care dețin certificat de încadrare în grad de handicap asupra drepturilor și obligațiilor ce le revin din reglementările privind prestațiile sociale; înregistrează și prelucrează documentația aferentă stabilirii drepturilor la prestații sociale și emite dispoziția de acordare a drepturilor; gestionează informațiile în vederea efectuării plăților prestațiilor sociale pentru persoanele cu handicap
- Serviciul contabilitate- salarizare realizează evidența analitică și sintetică a activității aparatului propriu, precum și a locațiilor din subordine, ține evidența analitică a furnizorilor

pe fiecare subunitate și verifică înregistrarea corectă a tuturor facturilor privind articolul contabil și articolul bugetar, ține evidența conturilor analitice după proveniența acestora și verifică soldul scriptic stabilit de gestionar pe fișele de magazine, răspunde de calculul drepturilor salariale și întocmește statele de plată în baza statelor de funcții aprobate de conducerea instituției, în baza pontajelor avizate și verificate de către compartimentul resurse umane, întocmește instrumentele de plată privind acordarea drepturilor salariale și special, borderouri, recapitulații, bancă, note justificative

- Compartiment finanțe buget efectuează și răspunde de plățile prin virament a obligațiilor către terți: material, asistență socială, capital, surse atrase cu respectarea circuitului documentelor, conduce evidența plăților, obținerea vizelor și aprobărilor, întocmirea de borderouri plăți/centre
- Serviciul achiziții publice, contractare de servicii sociale și urmărire contracte – răspunde de organizarea și desfășurarea procedurilor privind achizițiile în condițiile respectării prevederilor legale;
- Biroul administrativ, patrimoniu, tehnic și aprovizionare - face propuneri pentru proiectul de buget privind fondurile necesare pentru lucrările de întreținere, reparații, investiții; organizează, planifică, controlează și îndrumă activitatea de prevenire și stingerea incendiilor; organizează și răspunde de gestionarea arhivei DGASPC; organizează asigurarea gestionării patrimoniului DGASPC;

GRUPURI DE BENEFICIARI CARE INTRĂ ÎN ATENȚIA SERVICIILOR FURNIZATE DE DGASPC
MARAMUREȘ

În legislația românească se pot identifica o varietate de termeni care se definesc în zona ideii de marginalizare, excludere – grupuri vulnerabile. Întâlnim, astfel, termeni care se referă la persoane defavorizate, persoane marginalizate, persoane excluse social sau supuse riscurilor de excluziune socială sau persoane vulnerabile.

1. **Grupurile vulnerabile** includ: copilul în situație de risc ridicat: sărăcie, vulnerabilitate la procesele de dezagregare socială, delincvența juvenilă; tinerii de peste 18 ani care nu mai sunt cuprinși în sistemul de ocrotire a copiilor fără familie; persoanele cu handicap; persoanele aparținând populației de etnie romă aflate în situații de risc ridicat; vârstnicii în situație de risc ridicat și persoanele fără adăpost.
2. **Marginalizarea socială** are două definiții complementare. Cea mai cuprinzătoare definiție: „poziția socială periferică, de izolare a indivizilor sau grupurilor cu acces limitat la resursele economice, politice, educaționale și comunicaționale ale colectivității, manifestată prin absența unui minimum de condiții sociale de viață” art. 3 Legea 116/ 2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale . Cea de-a doua definiție (2005) prevede că „excluziunea sau marginalizarea socială este situația în care se află persoanele care se confruntă cu una sau cu un cumul de privațiuni sociale, cum ar fi: lipsa unui loc de muncă, lipsa unei locuințe sau locuință inadecvată, lipsa accesului la un sistem de furnizare a apei potabile, a căldurii sau a energiei electrice, lipsa accesului la educație sau servicii de sănătate”
3. **Nevoia socială** este „ansamblul de cerințe indispensabile fiecărei persoane pentru asigurarea condițiilor de viață, în vederea integrării sociale” Legea nr. 47/ 2006 privind sistemul național de asistență socială, art. 5 pct. B
4. **Incluziunea socială** reprezintă „setul de măsuri și acțiuni multidimensionale din domeniile protecției sociale, ocupării forței de muncă, locuirii, educației, sănătății, informării-comunicării, mobilității, securității, justiției și culturii, destinate combaterii excluziunii sociale” idem art. 5 pct. a; această definiție a fost preluată și de Legea 448/ 2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la art. 5 pct. 18
5. **Categoria defavorizată.** Având în vedere că discriminarea este una principalele cauze care generează sau mențin situațiile de marginalizare, categoria defavorizată este „aceea categorie de persoane care fie se află pe o poziție de inegalitate în raport cu majoritatea cetățenilor datorită diferențelor identitare față de majoritate, fie se confruntă cu un comportament de respingere și marginalizare.”

Potrivit Legii Nr. 292/ 2011 - Legea asistenței sociale ”grupul vulnerabil desemnează persoane sau familii care sunt în risc de a-și pierde capacitatea de satisfacere a nevoilor zilnice de trai din cauza unor situații de boală, dizabilitate, sărăcie, dependență de droguri sau de alcool ori a altor situații care conduc la vulnerabilitate economică și socială; ”

1. Copilul și/sau familia

Legea 272 din 2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată în 2014, definește copilul ca fiind "persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nici nu a dobândit capacitatea deplină de exercițiu, potrivit legii" și familia ca fiind "părinții și copiii acestora", sau familia extinsă alcătuită din "rudele copilului, până la gradul IV inclusiv", sau familia substitutivă alcătuită din "persoanele, altele decât cele care aparțin familiei extinse, inclusiv afinii până la gradul IV și asistenții maternali care asigură creșterea și îngrijirea copilului, în condițiile legii";

Categoriile de copii avute în vedere sunt: copiii proveniți din comunitățile sărace, copiii aflați în risc de separare de părinți, copiii separați de părinți, inclusiv copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate, copiii părăsiți, copiii abuzați, neglijați sau supuși exploatării, inclusiv copiii traficați, exploatați prin muncă, exploatați sexual, copiii expuși migrației ilegale, copiii neacompaniați aflați pe teritoriul altor state, copiii repatriați, copiii refugiați, copiii străzii, copiii care au săvârșit fapte penale dar nu răspund penal, copiii cu dizabilități;

2. **Tinerele însărcinate și mamele cu copii de vârstă mică**, aflate în situații de risc social, de excluziune și/sau marginalizare socială;

3. **Persoanele cu dizabilități**, definite în Legea nr. 448 din 2006, republicată 2013, privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, ca fiind "acele persoane cărora mediul social, neadaptat deficiențelor lor fizice, senzoriale, psihice, mentale și/sau asociate, le împiedică total sau le limitează accesul cu șanse egale la viața societății, necesitând măsuri de protecție în sprijinul integrării și incluziunii sociale."

4. **Persoanele vârstnice**, sunt conform Legii asistenței sociale nr. 292 din 2011, acele persoane care au împlinit vârsta de 65 de ani,

5. **Victimele violenței în familie**, definite de Legea nr. 25 din 9 martie 2012 privind modificarea și completarea Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, ca fiind membri de familie asupra cărora se răsfârâge "orice acțiune sau inacțiune intenționată, cu excepția acțiunilor de autoapărare ori de apărare, manifestată fizic sau verbal", săvârșită de un alt membru de familie, "care provoacă ori poate cauza un prejudiciu sau suferințe fizice, psihice, sexuale, emoționale ori psihologice, inclusiv amenințarea cu asemenea acte, constrângerea sau privarea arbitrară de libertate".

6. **Persoanele fără adăpost** reprezintă potrivit Legii asistenței sociale nr. 292 din 2011 "o categorie socială formată din persoane singure ori familii care, din motive singulare sau cumulate de ordin social, medical, financiar-economic, juridic ori din cauza unor situații de forță majoră, trăiesc în stradă, locuiesc temporar la prieteni sau cunoscuți, se află în incapacitate de a susține o locuință în

regim de închiriere ori sunt în risc de evacuare, se află în instituții sau penitenciare de unde urmează ca, în termen de 2 luni, să fie externate, respectiv eliberate și nu au domiciliu ori reședință”

7. Victimele traficului de persoane. Legea 230/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane definește victima traficului de persoane ca fiind “persoana fizică, subiect pasiv al faptelor de amenințare, violență sau al altor forme de constrângere, răpire, fraudă, înșelăciune și abuz de autoritate, indiferent dacă participă sau nu în procesul penal în calitate de parte vătămată”.

Grupurile țintă prezentate nu sunt limitative, prezenta strategie promovând respectarea drepturilor tuturor copiilor/persoanelor aflate în dificultate din județul Cluj. Legea 292/2011 a asistenței sociale definește situația de dificultate ca fiind “situația în care se află o persoană care, la un moment dat, pe parcursul ciclului de viață, din cauze socioeconomice, de sănătate și/sau care rezultă din mediul social de viață dezavantajat, și-a pierdut sau limitat propriile capacități de integrare socială”.

Beneficiari indirecti:

- Părinții, atât în calitate de beneficiari direcți ai serviciilor sociale, alături de copii, cât și în vederea responsabilizării lor în procesul de creștere, îngrijire și educare a propriilor copii;
- Familiile/reprezentanții legali ai persoanelor adulte cu handicap/în dificultate;
- Comunități locale din care fac parte beneficiarii serviciilor sociale;
- Profesioniștii care interacționează cu copiii/persoanele adulte cu handicap/în dificultate.

PROVOCĂRI ȘI TENDINȚE PENTRU PRINCIPALUL FURNIZOR DE SERVICII DE PROTECȚIE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ

Strategia D.G.A.S.P.C. a avut ca punct de plecare un studiu privind serviciile sociale existente, care a avut drept scop obținerea unei imagini reale a sistemului de protecție a copilului la nivelul județului și a ansamblului de servicii de care beneficiază copiii și adulții aflați în protecția statului.

Pentru studiu au fost elaborate 3 chestionare, din care 1 pentru aparatul propriu al DGASPC, unul pentru serviciile rezidențiale pentru copii din subordinea DGASPC, unul pentru serviciile rezidențiale pentru adulți.

Chestionarele au fost aplicate unui număr de 13 servicii rezidențiale pentru adulți și 33 de servicii rezidențiale pentru copii.

Colectarea datelor a avut loc în perioada iunie-iulie 2015.

Interviurile au fost realizate cu directorul general, directorul adjunct în cazul DGASPC și cu managerul/coordonatorul serviciului în cazul centrelor rezidențiale. Au fost cerute detalii pe întrebări specifice și educatorilor, administratorilor, asistentelor medicale, bucătarilor, copiilor.

PROCESUL DE CONSULTARE A ACTORILOR RELAVANȚI PENTRU CONSTRUCȚIA STRATEGIEI DGASPC MM

Pentru procesul de elaborare a Strategiei DGASPC Maramureș 2015-2020 au avut loc două evenimente de tip "masă rotundă".

Primul eveniment s-a desfășurat în Baia Mare, în data de 19 mai 2015, la sediul Fundației HHC România. Participanții au fost reprezentanți ai următoarelor instituții/asociații/fundații: Fundația Sacro Cuore, Spitalul de Pneumoftiziologie Baia Mare, Casa Județeană de Pensii, Primăria Șișești, Asociația Autism Baia Mare, Spitalul de Boli Infecțioase și Psihiatrie, Primăria Cupșeni, Primăria Vima Mică, Direcția Județeană de Evidență a Persoanelor Maramureș, Primăria Coltău, Primăria Ariniș, Primăria Fărcașa, Primăria Ulmeni, Inspectoratul Județean de Jandarmi, Primăria Baia Sprie, Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Maramureș, Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Maramureș, Fundația Hope and Hopes România, Primăria Coltău, Primăria Fărcașa, Asociația Profesională Neguvernamentală de Asistență Socială ASSOC Baia Mare, director general DGASPC Maramureș, director general adjunct DGASPC Maramureș.

În 21 mai 2015 a avut loc al doilea eveniment La Sighetu Marmației, la sediul Centrului de zi "Ajută". Participanții au fost reprezentanți ai următoarelor instituții/asociații/fundații: Asociația Casa Luminii Vișeu de Sus, Asociația Profesională Neguvernamentală de Asistență Socială ASSOC Baia Mare, Primăriile: Rona de Jos, Repedea, Strâmtura, Leordina, Ruscova, Sarasău, Săliștea de Sus, Sighetu Marmației, Borșa, director general adjunct DGASPC Maramureș.

Obiectivele generale ale acestor evenimente au fost inventarierea serviciilor sociale existente, evaluarea eficienței și eficacității acestora și identificarea nevoii de noi servicii sociale.

DGASPC Maramureș a elaborat un chestionar pe care l-a pus la dispoziție primăriilor din județul Maramureș cu scopul de a investiga tipurile de servicii existente la nivel de comunitate, intenția primăriilor de a dezvolta noi servicii sociale, care sunt serviciile pe care acestea doresc să le dezvolte, de ce au nevoie pentru acest proces, relația acestora cu D.G.A.S.P.C. Maramureș.

Chestionarul elaborat în urma consultărilor cu autoritățile publice locale a fost trimis spre completare celor 76 de primarii din județul Maramureș.

39 de primarii au completat chestionarul și l-au trimis D.G.A.S.P.C. Maramureș pe fax sau email.

Din cele 39 de primarii 4 au comunicat chestionarul incomplet, astfel ca informațiile nu au putut fi luate în considerare.

Analiza se referă la răspunsurile comunicate prin chestionar de cele 34 de primarii (44,73% din totalul primăriilor).

Din totalul respondenților 91,1% afirmă că nu au servicii sociale dezvoltate de către primărie. Dintre cei care au servicii dezvoltate, cei mai mulți le oferă copilului și familiei, persoanelor cu dizabilități și persoanelor vârstnice.

Din punct de vedere al resursei umane angajații din primării sunt în marea majoritate persoane cu atribuții de asistență socială, cu studii medii.

Majoritatea covârșitoare a repodenților (82,35%) afirmă că ar dori să dezvolte servicii sociale, în principal pentru grupurile vulnerabile reprezentative enumerate anterior: adică familii și copii, persoane cu dizabilități și persoane vârstnice. Pentru dezvoltarea serviciilor, cele mai multe primării consideră că ar avea nevoie de resurse financiare, ajutor metodologic și consultanță. Pentru dezvoltarea serviciilor, primăriile așteaptă din partea D.G.A.S.P.C. Maramureș asistență tehnică, fie sub formă de consultanță, fie sub formă de metodologii, fie sub formă de supervizare.

Privit din perspectiva punctelor slabe și tari, sistemul de servicii de prevenire realizate la nivelul comunităților locale se poate prezenta astfel:

-
- Serviciile publice de asistență socială sunt organizate din punct de vedere instituțional și manifestă continuu tendința de reorganizare a instituției pentru a răspunde tuturor categoriilor de beneficiari, însă dețin spațiu insuficient și neadecvat pentru desfășurarea activităților, resurse informatizate/tehnice și umane insuficiente;
 - există servicii sociale comunitare profesioniste cu rezultate pozitive în rândul beneficiarilor, însă insuficiente și incomplete raportat la nevoile copiilor proveniți din familiile aflate în dificultate din anumite zone de risc ale unei localități, lucru confirmat și de datele Eurostat făcute publice în luna ianuarie a acestui an, conform cărora unul din trei copii din România (33%) trăiește sub limita sărăciei, ceea ce are grave repercusiuni asupra dezvoltării psiho-sociale,
 - există profesioniști în cadrul acestor servicii, dar numărul acestora este tot mai redus din cauza motivării materiale și profesionale insuficiente a personalului, iar în paralel se poate constata lipsa unui sistem de formare continuă a personalului din domeniu, iar oferta existentă acum pe piață este mult prea costisitoare atât pentru serviciile publice care sunt sub-finanțate, cât și pentru personalul angajat, în general cu salarii mici,
 - fondurile structurale au avut în vedere modernizarea și extinderea infrastructurii serviciilor sociale existente, dar nu au acordat eligibilitate construcției de servicii noi în comunitate, în cartierele unde familiile cu copii se confruntă cu sărăcia, delincvența, violența, abandonul școlar și familial, și unde tinerii au nevoie de informare, orientare profesională și consiliere,
 - în ultimii ani s-a pus accentul pe dezvoltarea și consolidarea parteneriatelor încheiate între serviciile publice de asistență socială de la nivel local și furnizori privați de servicii sociale sau alte instituții din domeniul educației și sănătății, astfel încât prin solidaritate socială, complementaritatea și calitatea serviciilor acordate, resursele existente la nivelul unei comunități să fie folosite în mod eficient și

eficace cu același scop, pentru a se evita dependența beneficiarilor de servicii sociale și suprapunerea acestor servicii.

În responsabilitatea serviciilor publice de asistență socială intră și gestionarea unui ansamblu de prestații sociale. Dintr-o serie de motive numărul beneficiarilor de prestații sociale a crescut foarte mult în ultimii ani determinând cheltuirea unor sume importante de la bugetul de stat și bugetele locale. Beneficiarii au rămas dependenți de sistemul de prestații sociale deoarece acesta nu a fost acompaniat de programe care să îi asigure eficacitatea și eficiența, cum sunt:

- informare și consiliere cu privire la prestațiile de care pot beneficia conform legii, alte forme de sprijin și modul de utilizare/organizare a bugetului familiei,
- educație parentală, igienico-sanitară și de sănătatea reproducerii,
- educația tinerilor părinți prin cursuri de alfabetizare,
- educație școlară adaptată la nevoile grupurilor vulnerabile.

Implementarea de succes a furnizării serviciilor sociale la nivel local va depinde de asigurarea unui buget suficient, atât la nivel local, cât și la nivel național, precum și de disponibilitatea și valorizarea resurselor umane bine pregătite, în special asistenți sociali. În plus, dezvoltarea serviciilor sociale de interes comunitar va putea reduce din costurile sistemului de protecție specială și din bugetul alocat prestațiilor sociale, în condițiile în care modul de alocare a acestora este regândit sub aspectul condițiilor de acordare.

În centrul acordării tuturor serviciilor sociale trebuie să stea familia. Doar prin creșterea capacității familiei, cu ajutorul profesioniștilor, de a identifica și de a se implica în soluționarea tuturor problemelor, fie că sunt de natură relațională, educațională, socială sau financiară, copilul se poate simți inclus, valorizat și educat în vederea unei bune integrări socio-profesionale, doar așa va putea avea o percepție reală, completă și sănătoasă a ceea ce înseamnă familie, a ceea ce înseamnă să crești alături de mama, de tata, de frați și bunici, a ceea ce înseamnă suportul afectiv și sprijinul pentru a depăși problemele de viață inevitabile, dezvoltând astfel o personalitate optimistă care se poate reconstrui de fiecare dată.

De asemenea au avut loc consultări cu coordonatorii birourilor/serviciilor/locațiilor din subordinea D.G.A.S.P.C. Maramureș pentru stabilirea principiilor care vor sta la baza elaborării strategiei, direcțiilor de acțiune, identificarea problemelor existente în sistem și propunerea de soluții pentru acestea. Coordonatorii serviciilor au înaintat conducerii D.G.A.S.P.C. Maramureș o propunere în vederea elaborării planului de acțiune al strategiei.

Problemele, chiar dacă au fost evidențiate în prezent în urma consultărilor, au fost identificate în ultimii ani de activitate. Printre acestea amintim: resurse financiare/umane limitate, supervizare, proceduri, unele dintre acestea fiind deja remediate.

POSSIBILE SOLUȚII LA PROBLEMELE IDENTIFICATE

1. Definirea criteriilor de selectare a furnizorilor de servicii
2. Dezvoltarea unei echipe de organizare, monitorizare și evaluare – cu rol de a da direcții de creștere a calității serviciilor
3. Externalizarea serviciilor rezidențiale
4. Dezvoltarea mecanismelor și standardelor de asigurare a calității serviciilor
5. Transferul responsabilităților de furnizare a serviciilor către terți
6. Dezvoltarea de standarde de calitate
7. Verificarea calității serviciilor externalizate versus standarde de calitate
8. Dezvoltarea componentei de prevenire a intrărilor în sistem
9. Păstrarea competenței și rolului decizional în ceea ce privește plasamentul copilului
10. Păstrarea serviciilor de urgență
11. Control al calității serviciilor oferite
12. Acces spre resurse externe
13. Alocarea rezonabilă a resurselor
14. Organizarea de schimburi de experiență cu alte județe

DECLARAȚIE STRATEGICĂ

D.G.A.S.P.C. Maramureș dorește să continue reforma sistemului de protecție a copilului din județul Maramureș investind în abordări inovative care garantează real protecția și promovarea drepturilor tuturor beneficiarilor din Maramureș în familiile și comunitățile lor, prin servicii personalizate și calitative.

CE VREM SĂ DEVENIM

Vrem să devenim un organism flexibil și adaptabil care poate interveni eficient și customizat în situații de urgență.

Vrem să devenim garanții furnizării serviciilor la standarde de calitate asumându-ne rol de organizare, finanțare. Vrem să oferim monitorizare și evaluare a serviciilor pentru a le garanta furnizarea la standarde de calitate.

Vrem să fim inovativi și deschiși la oportunități de dezvoltare și finanțare alternative.

Vrem ca D.G.A.S.P.C. Maramureș să devină o structură flexibilă, orientată pe asigurarea calității serviciilor sociale, care monitorizează și evaluează modul în care beneficiarii primesc servicii, finanțează furnizarea de servicii sociale, coordonează intervențiile primare și gestionează eficient resursele pentru a garanta servicii de calitate către beneficiari, oferite în comunitate și concepute pe baza nevoilor individuale ale acestora.

SCOPUL STRATEGIEI:

Până în anul 2020 vom externaliza cel puțin 50% din serviciile rezidențiale, vom demara procesul de dezintituționalizare a serviciilor pentru adulți și vom crește calitatea serviciilor oferite beneficiarilor astfel încât sistemul de asistență socială a județului Maramureș să fie unul inclusiv, integrat și holistic, axat pe familie și comunitate, oferit personalizat și eficient conform nevoilor, în mod universal, tuturor beneficiarilor.

Strategia își propune să promoveze investițiile în bunăstarea beneficiarilor, copii, tineri și adulți și dezvoltarea lor, printr-o abordare holistică și integrată de către toate instituțiile și autoritățile statului, în condițiile accesului universal la servicii și ale respectării drepturilor copilului, a persoanelor cu dizabilități și a normelor și tratatelor internaționale și române pentru satisfacerea/acoperirea nevoilor individuale ale tuturor beneficiarilor.

OBIECTIVUL GENERAL AL STRATEGIEI

Organizarea, gestionarea, mobilizarea și evaluarea resurselor existente în vederea garantării celor mai bune servicii personalizate beneficiarilor din județul Maramureș, construite și oferite în familie și comunitate.

OBIECTIVE PE TERMEN LUNG

1. Reforma structurală a D.G.A.S.P.C. Maramureș pentru a permite externalizarea/concesionarea serviciilor
2. Externalizarea/concesionarea serviciilor pentru copii și adulți din județul Maramureș
3. Dezvoltarea unui sistem de monitorizare și evaluare a calității serviciilor externalizate/concesionate pentru copii și adulți din județul Maramureș
4. Tranziția adulților din centre mamut spre servicii bazate pe comunitate și familie
5. Dezvoltarea eficienței și a calității serviciilor de urgență și a celor rămase la D.G.A.S.P.C. Maramureș
6. Creșterea capacității de gestionare a prevenirii și controlului asupra intrărilor în sistem

Plan de măsuri/acțiune

Obiectivul 1. Reforma structurală a D.G.A.S.P.C. Maramureș pentru a permite externalizarea/concesionarea serviciilor

Măsuri:

- 1.1. Reorganizarea serviciilor, compartimentelor și birourilor D.G.A.S.P.C. Maramureș, astfel încât ele să fie orientate spre:
 - 1.1.1 monitorizarea serviciilor furnizate beneficiarilor și a nivelului calitativ la care ele sunt acordate
 - 1.1.2 finanțarea serviciilor sociale urmărind cel mai bun raport cost-beneficiu și calitate
 - 1.1.3 transferul de resurse spre terți eligibili pentru furnizarea de servicii sociale

Obiectivul 2. Externalizarea/concesionarea serviciilor pentru copii și adulți din județul Maramureș

Măsuri:

- 2.1 Externalizarea/concesionarea în proporție de cel puțin 50% a serviciilor rezidențiale pentru copii și adulți din județul Maramureș
 - 2.1.1. Identificarea serviciilor care pot fi externalizate/concesionate
 - 2.1.2. Conceperea unui model pentru externalizarea/concesionarea serviciilor, care să cuprindă criterii, proceduri, modalități de evaluare și obligații contractuale
 - 2.1.3. Externalizarea/concesionarea, monitorizarea și evaluarea unui set de servicii ca pilot

2.1.4 Ajustarea/reajustarea procesului și continuarea externalizării/concesionării serviciilor
2.2 Externalizarea/concesionarea în proporție de cel puțin 50% serviciilor de tip familial spre furnizori din comunitățile locale

2.2.1 Identificarea serviciilor care pot fi externalizate/concesionate

2.2.2 Conceperea unui model pentru externalizarea/concesionarea serviciilor, care să cuprindă criteriile, proceduri, modalități de evaluare și obligații contractuale

2.2.3. Externalizarea/concesionarea, monitorizarea și evaluarea unui set de servicii ca servicii pilot

2.2.4 Ajustarea/reajustarea procesului și continuarea externalizării/concesionării serviciilor

Obiectivul 3. Dezvoltarea unui sistem de monitorizare și evaluare a calității serviciilor externalizate/concesionate pentru copii și adulți din județul Maramureș

Măsuri:

3.1 dezvoltarea sistemului de indicatori privind măsurarea calității serviciilor sociale

3.2 definirea criteriilor pentru monitorizarea calității serviciilor

3.3 definirea procedurilor de subcontractare și externalizare/concesionare

3.4 definirea procedurilor și procesului de monitorizare, evaluare și ajustare

Obiectivul 4. Tranziția adulților din centre mamut spre servicii bazate pe comunitate și familie

Măsuri:

4.1 cartografierea nevoilor și resurselor

4.2 dezvoltarea alternativelor din comunitate

4.3 tranziția beneficiarilor către noile servicii

4.4 monitorizarea și evaluarea modului de realizare a tranziției adulților din centrele mamut spre servicii bazate pe comunitate

Obiectivul 5. Dezvoltarea eficienței și a calității serviciilor de urgență și a celor rămase la D.G.A.S.P.C. Maramureș

Măsuri:

5.1 dezvoltarea de parteneriate publice și private pentru acțiuni și intervenții în regim de urgență

5.2 dezvoltarea unui mecanism care să crească eficiența măsurilor de intervenție în regim de urgență pentru adulți

5.3 identificarea de resurse pentru a fi alocate pentru acțiunile în regim de urgență

Obiectivul 6. Creșterea capacității de gestionare a prevenirii și controlului asupra intrărilor în sistem

Măsuri:

6.1 implementarea metodologiei de colaborare cu APL pentru prevenirea intrărilor în sistem

6.2 dezvoltarea parteneriatelor publice și private pentru acțiuni de prevenire a intrărilor în sistem

6.3 identificarea de resurse spre a fi alocate pentru acțiunile de prevenire

6.4 coordonarea și monitorizarea felului în care se realizează intrările în sistemul de protecție, atât pentru copii cât și pentru adulți

Plan de măsuri

Obiectivul 1. Reforma structurală a D.G.A.S.P.C. Maramureș pentru a permite externalizarea/concesionarea serviciilor

Obiectiv pe termen lung	Măsurile privind implementarea obiectivelor	Termene	Compartimente responsabile	Finanțare	Indicatori	Parteneri
Reforma structurală a D.G.A.S.P.C. Maramureș pentru a permite externalizarea/concesionarea serviciilor	<p>1.1 Reorganizarea serviciilor, compartimentelor și birourilor D.G.A.S.P.C. Maramureș astfel încât ele să fie orientate spre:</p> <p>1.1.1 monitorizarea serviciilor furnizate beneficiarilor și a nivelului calitativ la care ele sunt acordate</p> <p>1.1.2 finanțarea serviciilor sociale urmărind cel mai bun raport cost-beneficiu și calitate</p> <p>1.1.3 transferul de resurse spre terți eligibili pentru furnizarea de servicii sociale</p>	2015-2017	<p>Conducerea D.G.A.S.P.C. Maramureș</p> <p>Șefi servicii care furnizează servicii beneficiarilor</p>	Bugetul Consiliului Județean	1 organigramă nouă	

Obiectiv 2. Externalizarea/concesionarea serviciilor pentru copii și adulți din județul Maramureș

2.1 Externalizarea/concesionarea a cel puțin 50% din serviciile rezidențiale pentru copii și adulți din județul Maramureș până în 2020

Obiectiv pe termen lung	Măsuri privind implementarea obiectivelor	Termene	Compartimente responsabile	Finanțare	Indicatori	Parteneri
Externalizarea /concesionarea serviciilor pentru copii și adulți din județul Maramureș	Elaborarea unei proceduri de lucru privind condițiile și criteriile de externalizare/concesionare	2015-2016	Conducerea D.G.A.S.P.C. Maramureș	Bugetul consiliului județean	1 procedură de externalizare/concesionare	Unitățile administrativ teritoriale
	Stabilirea serviciilor rezidențiale pentru copii și adulți care vor fi externalizate/concesionate	2015-2017		Finanțări externe Alte surse de finanțare nespecificate	1 pachet de achiziții	Organizații ale societății civile Culte religioase
	Întocmirea documentației specifice în vederea externalizării/concesionării serviciilor sociale	2016-2017	Serviciul Achiziții publice		50 % servicii contractate	Centre de formare profesională

	<p>Informarea, consultarea beneficiarilor/ personalului din serviciile sociale cu privire la procesul externalizării/concesionării acestor servicii</p>	2017-2018	<p>Conducerea D.G.A.S.P.C. Maramureș, Biroul Resurse Umane, Serviciile Management de caz</p>			
	<p>Elaborarea documentației de achiziție în vederea externalizării/concesionării serviciilor sociale și demararea procedurilor</p>	2016-2017	<p>Serviciul Achiziții publice</p>			
	<p>Încheierea de contracte de furnizare de servicii</p>	2018-2020	<p>Conducerea D.G.A.S.P.C. Maramureș, Serviciul Achiziții publice</p>			

2.2 Externalizarea/concesionarea serviciilor de tip familial spre furnizorii din comunitățile locale

Obiectiv pe termen lung	Măsurile privind implementarea obiectivelor	Termene	Compartimente responsabile	Finanțare	Indicatori	Parteneri
Externalizarea/concesionarea serviciilor pentru copii și adulți din județul Maramureș	Elaborarea procedurilor de lucru	2015-2016	Conducerea D.G.A.S.P.C. Maramureș	Bugetul Consiliului Județean	1 procedură de lucru elaborată	Unitățile Administrative Teritoriale
	Stabilirea serviciilor de tip familial care vor fi externalizate/concesionate	2015-2017	Serviciul Achiziții publice		1 pachet de achiziții	Organizații ale societății civile
	Întocmirea documentației specifice în vederea externalizării/concesionării serviciilor de tip familial	2016-2017	Conducerea D.G.A.S.P.C. Maramureș, Biroul Resurse Umane, Serviciul Management de caz		50 % dintre serviciile sociale familiale externalizate/concesionate	Culte religioase
	Informarea corectă, consultarea beneficiarilor/ personalului din serviciile sociale cu privire la procesul externalizării/concesionării acestor servicii	2017-2020	Serviciul Achiziții publice			Centre de formare profesională
	Elaborarea documentației specifice în vederea					

	externalizării/concesionării serviciilor sociale și demararea procedurilor de achiziție Încheierea de contracte de furnizare de servicii	2016-2020	Conducerea D.G.A.S.P.C. Maramureș, Serviciul Achiziții publice			
--	---	-----------	--	--	--	--

Obiectiv 3. Dezvoltarea unui sistem de monitorizare și evaluare a calității serviciilor externalizate/concesionate pentru copii și adulți din județul Maramureș

Obiectiv pe termen lung	Măsurile privind implementarea obiectivelor	Termene	Compartimente responsabile	Finanțare	Indicatori	Parteneri
Dezvoltarea unui sistem de monitorizare și evaluare a calității serviciilor externalizate/concesionate pentru copii și adulți din	3.1 dezvoltarea sistemului de indicatori privind măsurarea calității serviciilor sociale 3.2 definirea criteriilor pentru monitorizarea calității serviciilor 3.3 definirea procedurilor de subcontractare și externalizare/concesionare	Permanent	Conducerea D.G.A.S.P.C. Maramureș Compartiment Managementul calității serviciilor sociale și control intern	Bugetul consiliului județean Finanțări naționale Finanțări externe	Minim 2 rapoarte de monitorizare/serviciu externalizat	Organizații non-guvernamentale

județul Maramureș	3.4 definirea procedurilor și procesului de monitorizare, evaluare și ajustare 3.5 Monitorizarea serviciilor externalizate/concesionate pentru copii și adulți în vederea respectării standardelor specifice de calitate					
----------------------	---	--	--	--	--	--

Obiectiv 4. Tranziția adulților din centre mamut spre servicii bazate pe comunitate și familie

Obiectiv pe termen lung	Măsurile privind implementarea obiectivelor	Termene	Compartimente responsabile	Finanțare	Indicatori	Parteneri
Tranziția adulților din centre mamut spre servicii bazate pe comunitate și familie	<p>Evaluarea beneficiarilor din cele două instituții în vederea stabilirii nevoilor (CIA Poieni și CRRPH Sighetu Marmăției)</p> <p>Accesarea de fonduri pentru înființarea de noi servicii destinate persoanelor adulte cu handicap</p> <p>Asigurarea informării corecte, a consultării beneficiarilor/personalului din</p>	2015-2017	<p>Conducerea D.G.A.S.P.C. Maramureș, șefi servicii Management de caz, Compartiment Strategii Proiecte</p>	<p>Bugetul consiliului județean</p> <p>Finanțări naționale</p> <p>Finanțări externe</p>	2 instituții restructurate / reorganizate	Organizații ale societății civile

	<p>Formarea continuă a personalului angajat în serviciile de urgență/servicii rămase la DGASPC</p> <p>Dezvoltarea parteneriatului instituțional</p> <p>Asigurarea măsurilor de protecție specială de tip familial/rezidențial pentru copilul aflat în situație de risc.</p> <p>Dezvoltarea unui mecanism care să crească eficiența măsurilor de intervenție în regim de urgență pentru adulți</p>	<p>2016</p> <p>Permanent</p>	<p>Conducerea D.G.A.S.P.C. Maramureș</p> <p>Biroul Resurse umane</p> <p>Conducerea D.G.A.S.P.C. Maramureș</p> <p>Comisia pentru Protectia Copilului, Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap, Tribunal</p> <p>Conducerea D.G.A.S.P.C. Maramureș, șef</p>			
--	---	------------------------------	---	--	--	--

	Identificarea de resurse pentru a fi alocate pentru acțiunile în regim de urgență		Serviciu Intervenție în regim de urgență			
--	---	--	--	--	--	--

Obiectiv 6. Creșterea capacității de gestionare a prevenirii și controlului asupra intrărilor în sistem

Obiectiv pe termen lung	Măsurile privind implementarea obiectivelor	Termene	Compartimente responsabile	Finanțare	Indicatori	Parteneri
Creșterea capacității de gestionare a prevenirii și controlului asupra intrărilor în sistem	<p>Implementarea metodologiei de colaborare cu APL pentru prevenirea intrărilor în sistem</p> <p>Dezvoltarea parteneriatelor publice și private pentru acțiuni de prevenire a intrărilor în sistem</p> <p>Identificarea de resurse spre a fi alocate pentru acțiunile de prevenire</p> <p>Coordonarea și monitorizarea felului în care se realizează intrările în sistemul de protecție, atât pentru copii cât și pentru adulți</p> <p>Desfășurarea, în colaborare cu serviciile publice de asistență socială și primăriile din județ, de</p>	Permanent	Conducerea D.G.A.S.P.C. Maramureș	<p>Bugetul consiliului județean</p> <p>Finanțări naționale</p> <p>Finanțări externe</p>	20 % din beneficiarii instituției vor fi angajați	<p>Servicii publice de asistență socială, unități administrativ teritoriale</p> <p>Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă</p>

	<p>acțiuni de prevenire a intrărilor în sistemul de protecție al copilului</p> <p>Evaluarea persoanei adulte din punct de vedere social, medical, economic în vederea identificării unei soluții alternative la admiterea în sistemul rezidențial de protecție a persoanei adulte cu handicap, respectiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> -repartizarea unei locuințe sociale - de către primăria locului de domiciliu; -integrare/reintegrare în câmpul muncii, prin încheierea de parteneriate cu Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă; participare la cursuri de calificare/recalificare, redistribuirea forței de muncă; -încadrarea în muncă a potențialilor beneficiari cu handicap în 					
--	--	--	--	--	--	--

	intreprinderi sociale, structuri de economie sociala.					
--	---	--	--	--	--	--

ANEXE

Acte normative naționale și internaționale relevante pentru Strategia DGASPC Maramureș

ALTE ACTE NORMATIVE EXISTENTE LA NIVEL INTERNAȚIONAL:

1. Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptată la New York la 15 noiembrie 2000, ratificată prin Legea nr. 565/2002. România a semnat la data de 14 decembrie 2000 la Palermo, Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, precum și cele două protocoale adiționale, adoptate la New York la data de 15 noiembrie 2000:

- Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, precum și

- Protocolul împotriva traficului ilegal de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare;

2. Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane, adoptată la 3 mai 2005, deschisă înspre semnare și semnată de România la Varșovia la 16 mai 2005, ratificată prin Legea nr. 300/2006;

3. Planul Uniunii Europene privind cele mai bune practici, standarde și proceduri pentru combaterea și prevenirea traficului de ființe umane;

4. Programul Stockholm, adoptat la Bruxelles la 2 decembrie 2009;

5. Directiva 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/629/JAI a Consiliului.

INSTRUMENTE INTERNAȚIONALE CARE FAC REFERIRE EXPLICITĂ LA DREPTURILE COPILULUI, TRAFICUL DE COPII ȘI LUPTA ÎMPOTRIVA ORICĂREI FORME DE EXPLOATARE A COPIILOR:

1. Convenția cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989, ratificată de România prin Legea nr. 18/1990, republicată, cu modificările ulterioare;

2. Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 182/1999 privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor și acțiunea imediată în vederea eliminării lor, adoptată la cea de-a 87-a sesiune a Conferinței Generale a Organizației Internaționale a Muncii la Geneva la 17 iunie 1999, ratificată prin Legea nr. 203/2000;

3. Protocolul facultativ la Convenția cu privire la drepturile copilului, referitor la vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă, semnat la New York la 6 septembrie 2000, ratificat prin Legea nr. 470/2001;

4. Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, adoptată la Lanzarote la 25 octombrie 2007 și semnată de România la Lanzarote la 25 octombrie 2007, ratificată prin Legea nr. 252/2010.

ALTE ACTE STRATEGICE RELEVANTE ÎN CONCEPEREA STRATEGIEI JUDEȚENE A DGASPC MM

Recomandarea Comisiei Europene¹ privind “Incluziunea activă” și-a propus drept obiectiv să ghideze statele membre în privința strategiilor de combatere a sărăciei. Politicile de incluziune activă ale statelor membre ar trebui să vizeze:

- Integrarea pe o piață a muncii sustenabilă și de calitate a persoanelor care pot lucra;
- Asigurarea de resurse suficiente pentru un trai demn pentru cei care nu pot munci.

Se recomandă statelor membre să conceapă și să implementeze o strategie integrată și comprehensivă pentru incluziunea activă a persoanelor excluse de la piața muncii, bazată pe sprijin pentru un venit adecvat, piețe ale muncii incluzive, acces la servicii de calitate.

Politicile de incluziune activă necesită:

- combinație de măsuri politice pe cele trei planuri;
- coordonare la nivel local, regional, național, european;
- implicarea societății civile;
- folosirea fondurilor structurale pentru a susține politicile de incluziune activă;
- luarea de măsuri pentru a informa toți cetățenii – inclusiv pe cei mai puțin privilegiați – despre sprijinul și drepturile disponibile;
- îmbunătățirea indicatorilor și a sistemelor de informare;

¹RECOMANDAREA COMISIEI din 3 octombrie 2008 privind *Incluziunea activă a persoanelor excluse de pe piața muncii*, C(2008) 5737, accesibilă la: <http://lege5.ro/Gratuit/gi3tsmjrgu/recomandarea-nr-867-2008-privind-incluziunea-activa-a-persoanelor-excluse-de-pe-piata-muncii-notificata-cu-numarul-c2008-5737>

- monitorizarea și evaluarea politicilor de incluziune activă sub metoda deschisă de coordonare în cooperare cu *Comitetul de protecție socială* și *Comitetul de ocupare a forței de muncă*, cu sprijin din partea Programului PROGRESS.

Orientările integrate privind ocuparea forței de muncă – UE

- Creșterea participării pe piața muncii pentru femei și bărbați, reducerea șomajului structural.
- Dezvoltarea unei forțe de muncă bine calificate, care să răspundă cerințelor pieței muncii și promovarea învățării pe tot parcursul vieții.
- Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei.
- Îmbunătățirea calității și a performanței sistemelor de educație și formare la toate nivelurile și creșterea participării la învățământul terțiar sau cel echivalent.

Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020

- Creșterea ocupării în rândul tinerilor și prelungirea vieții active a persoanelor în vârstă.
- Îmbunătățirea structurii ocupaționale și participării pe piața muncii în rândul femeilor și persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile.
- Dezvoltarea unei resurse umane cu un nivel înalt de calificare și competențe adaptate la cerințele pieței muncii.
- Creșterea participării persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile pe piața muncii prin dezvoltarea de măsuri care să combine suportul social cu activarea.

Strategia Națională pentru Competitivitate 2014-2020

- Ponderea populației aflate la risc de sărăcie sau excluziune socială să scadă la un nivel între 25% și 35% la orizontul 2020.
- Asigurarea unui echilibru sustenabil economic și social, cu o rată mai bună de participare și ocupare a forței de muncă.
- Scăderea ratei tinerilor cu vârste cuprinse între 15-24 de ani care nu urmează o formă de învățământ sau de formare și nu sunt încadrați nici în muncă (NEET's) de la 16,8% la nivelul mediei UE (actual este 12%, 2012).
- Îndeplinirea țintei naționale privind părăsirea timpurie a școlii (11,3% de la 17,4% în 2012).

- Reducerea nivelului de birocrație al administrației publice:
- Acțiuni parteneriale între mediul public și mediul privat.

Strategia privind educația și formarea profesională, Perioada de programare 2014-2020

- Promovarea accesului egal la educație de calitate (educația timpurie, învățământul primar și secundar) și reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii.
- Îmbunătățirea calității, eficienței și gradului de deschidere a învățământului terțiar, pentru creșterea ponderii absolvenților de învățământ terțiar.
- Încurajarea și creșterea participării la învățarea pe tot parcursul vieții, îmbunătățirea competențelor forței de muncă, precum și îmbunătățirea calității și relevanței educației și a sistemelor de formare profesională pentru piața forței de muncă.
- Creșterea accesului la educație de calitate prin dezvoltarea infrastructurii educație și formării profesionale, inclusiv la nivelul instituțiilor culturale cu rol educativ.

Proiectul Strategiei Integrate pentru Dezvoltarea Resurselor Umane din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți 2009-2020

- Asigurarea unor sisteme de formare inițială de calitate pentru copii și tineri.
- Dezvoltarea profesională ca suport pentru o oferta de forță de muncă pe piața muncii, flexibilă și articulată cererii potențiale de muncă.
- Valorificarea pe piața muncii a competențelor și potențialului fiecărui individ/ grup cu risc de excluziune socială.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030

- Crearea unei societăți bazate pe incluziunea socială prin luarea în considerare a solidarității între generații și în interiorul lor și asigurarea creșterii calității vieții cetățenilor ca o condiție a bunăstării individuale durabile.
- Promovarea coeziunii sociale, egalității de șanse și diversității culturale, precum și pentru gestionarea responsabilă a fenomenelor demografice.
- Dezvoltarea economiei sociale.
- Promovarea principiului îmbătrânirii active.

- Inițierea și dezvoltarea unor servicii alternative pentru îngrijirea copiilor (creșe, centre de zi, grădinițe) și a unor programe speciale pentru copiii cu dizabilități, realizarea unor campanii de conștientizare privind drepturile copiilor.
- Dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea oportunității sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă, flexibilă și incluzivă.
- Susținerea sectorului neguvernamental în vederea dezvoltării de servicii sociale.
- Consolidarea capacității instituționale pentru asigurarea actualizării permanente și implementării politicilor de incluziune și solidaritate socială și optimizarea coordonării între instituțiile publice, mediul de afaceri și societatea civilă.

Strategia de dezvoltare teritorială a României, România policentrică 2035, Coeziune, și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni

- Linia directoare 8: Încurajarea transportului sustenabil și obligativitatea elaborării planurilor de mobilitate.
- Obiectiv 2: Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane de calitate, atractive și incluzive:
 - 2.1. Asigurarea unei echipări complete a infrastructurii de utilități publice a localităților (...) urbane.
 - 2.4. Furnizarea unor servicii sociale de calitate prin asigurarea unei diversificări a acestor servicii la nivel teritorial și îmbunătățirea gradului de acces a populației.
- Linia directoare 10: încurajarea implicării cetățenilor și comunității în elaborarea strategiilor de dezvoltare și obligativitatea consultării publicului asupra fiecărei etape ale acestora.
- Obiectiv general 5: Creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială.
 - 5.1. Creșterea capacității structurilor de guvernare la niveluri multiple și diversificarea formelor de cooperare între structurile administrației publice.

Strategia pentru Consolidarea Administrației Publice 2014-2020

Obiective specifice:

- Calitate, cercetare și inovare în administrația publică.
- Consolidarea capacității structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale.
- Dezvoltarea culturii manageriale în instituțiile și autoritățile care furnizează servicii publice.
- Îmbunătățirea accesului beneficiarilor la serviciile publice.
- Dezvoltarea de mecanisme de monitorizare și evaluare a serviciilor publice.
- Elaborarea de analize integrate a performanței autorităților administrației publice cu privire la furnizarea serviciilor publice.

Strategia Națională de Sănătate 2014-2020, Sănătate pentru Prosperitate

Obiectiv specific: Organizarea unui sistem de servicii de asistență comunitară de bază medico-sociale integrate și comprehensive, destinate în principal (...) grupurilor vulnerabile, inclusiv Rroma.

Rezoluția Parlamentului European referitoare la Europa 2020²- Inițiativa emblematică „O platformă europeană de combatere a sărăciei și a excluziunii sociale”, reamintește că strategia Europa 2020 prevede un obiectiv de scoatere din propria stare a cel puțin 20 de milioane de persoane care trăiesc sub pragul de sărăcie sau foarte aproape, și care suferă de pe urma excluziunii sociale. Platforma europeană de combatere a sărăciei și excluziunii sociale:

- să garanteze respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor care suferă de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale și să le asigure acestora un trai demn și un rol activ în societate.
- să sprijine măsurile care favorizează integrarea în comunitate, formarea și inserția profesională și accesul la protecție socială.
- elaborarea de măsuri care să acopere tot spectrul politicilor: piața muncii, venitul minim garantat, îngrijirile de sănătate, educația, locuințele.

²Rezoluția Parlamentului European din 17 februarie 2011, referitoare la *Europa 2020*, accesibilă la: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2011-0068+0+DOC+XML+V0//RO&language=RO>.

- derularea de parteneriate cu societatea civilă pentru a susține mai eficient punerea în aplicare a reformelor politicilor sociale. Participarea persoanelor care se confruntă cu sărăcia s-a dovedit a fi un catalizator pentru strategiile privind incluziunea.

*Strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu dizabilități*³ dezvoltă acțiunile și instrumentele de la nivelul UE pentru depășirea barierelor cu care se confruntă persoanele cu dizabilități, în încercarea de a participa la ocuparea forței de muncă și la viața economică și socială, acoperind:

- accesibilitatea – respectarea unei abordări a „proiectării pentru toți” în dezvoltarea clădirilor, a transporturilor, a informațiilor și a comunicațiilor.
- participarea – inclusiv la viața socială, culturală și politică.

*Carta Drepturilor Fundamentale a UE*⁴:

- Articolul 21(1)– *Nediscriminarea*. Se interzice discriminarea de orice fel, bazată pe motive precum sexul, rasa, culoarea, originea etnică sau socială, caracteristicile genetice, limba, religia sau convingerile, opiniile politice sau de orice altă natură, apartenența la o minoritate națională, averea, nașterea, un handicap, vârsta sau orientarea sexuală.
- Articolul 25– *Drepturile persoanelor în vârstă*. Uniunea recunoaște și respectă dreptul persoanelor în vârstă de a duce o viață demnă și independentă și de a participa la viața socială și culturală.

Directiva 2000/78/CE a Consiliului Europei⁵ creează un cadru general pentru combaterea discriminării pe motive de apartenență religioasă, handicap, vârstă sau orientare sexuală în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă.

Recomandarea CM/Rec (2013) a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei către statele membre privind asigurarea participării depline, egale și eficiente a persoanelor cu dizabilități în cultură, sport, turism și activități de petrecere a timpului liber

- Abordare integrată (...) pentru impulsionează participării persoanelor cu dizabilități în activități culturale, sportive, turism și agrement.

³Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, *Strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu handicap: un angajament reînnoit pentru o Europă fără bariere*, COM (2010) 636 final, accesibilă la: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0636:FIN:RO:PDF>.

⁴ Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, publicată în Jurnalul European al Uniunii Europene, C83/389 din 30 martie 2010.

⁵Directiva Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea tratamentului egal privind ocuparea forței de muncă și condițiile de muncă (2000/78/CE), accesibilă la: http://www.combat.info.ro/uploaded_files/DirCons2000_78_CE_RO.pdf

- Identificarea și eliminarea progresivă a barierelor de arhitectură, mediu, informare și comunicare.
- Asigurarea accesului tuturor persoanelor cu dizabilități (...) la o gamă diversă de activități.

Strategia Națională privind Incluziunea Socială a Persoanelor cu Dizabilități 2014-2020

- *Accesibilitate:* asigurarea accesului, pe bază de egalitate cu ceilalți cetățeni, la toate resursele comunității - bunuri, servicii, inclusiv servicii publice.
- *Participare:* exercitarea deplină a drepturilor de către cetățenii României.
- *Egalitate:* asigurarea și promovarea condițiilor pentru deplina exercitare a drepturilor și libertăților cetățenești de către persoanele cu dizabilități, în condiții de nediscriminare în raport cu ceilalți membri ai societății.
- *Protecție socială:* promovarea unor condiții decente de viață pentru persoanele cu dizabilități.
- *Ocuparea forței de muncă:* accesul la muncă a unui număr cât mai mare de persoane cu dizabilități, în special pe piața liberă a muncii.
- *Educație:* Promovarea educației incluzive și a educației permanente pentru persoanele cu dizabilități.
- *Sănătate:*
 - asigurarea accesului la servicii și facilități privind sănătatea, în condiții de echitate socială;
 - asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități la îngrijire medicală și programe de sănătate de masă, inclusiv la servicii de îngrijire a sănătății și recuperare.

Strategia de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2015-2020

- creșterea nivelului de incluziune educațională a cetățenilor români aparținând minorității rome, inclusiv al celor din comunitățile tradiționale rome, la un nivel similar cu cel al restului populației, inclusiv prin combaterea decalajelor sociale care cresc riscul de abandon școlar și analfabetism, prin măsuri afirmative și asigurarea accesului egal, gratuit și universal al romilor la o educație de calitate.
- asigurarea accesului tuturor copiilor romi la o educație de calitate.

- îmbunătățirea situației sociale a categoriilor defavorizate rome, inclusiv a comunităților tradiționale rome, în domeniile: dezvoltare comunitară, protecția copilului, justiție și ordine publică.
- îmbunătățirea condițiilor de locuit în comunitățile locale defavorizate rome din punct de vedere economico-social, precum și asigurarea accesului la servicii publice și mica infrastructură.
- îmbunătățirea stării de sănătate a cetățenilor români aparținând minorității rome prin creșterea accesului la servicii de sănătate preventive și curative și prin promovarea unui stil de viață sănătos.

Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2014-2020

Obiective:

- Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei.
- Creșterea investițiilor în capitalul uman și social al regiunii, în vederea asigurării suportului pentru o dezvoltare durabilă.
- Creșterea eficienței și calității serviciilor oferite de administrația publică locuitorilor din regiune.

ACTE NORMATIVE LA NIVEL NAȚIONAL

Principalele **acte normative** care reglementează domeniul asistenței sociale și al protecției familiei și copilului și care fundamentează prezenta strategie sunt:

- Constituția României, republicată, Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 767 din 31.X.2003;
- H.G. nr. 1434/2004, privind atribuțiile și Regulamentul – cadru de organizare și funcționare ale Direcției generale de asistență socială și protecția copilului, republicată;
- Legea nr. 272/2004, privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată;
- Legea nr. 273/2004, privind regimul juridic al adopției, republicată;
- H.G. nr. 1437/2004 privind organizarea și metodologia de funcționare a comisiei pentru protecția copilului;

- H.G. nr. 679/2003 privind condițiile de obținere a atestatului, procedurile de atestare și statutul asistentului maternal profesionist;
- Legea nr. 448/2006, privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap republicată;
- Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale;
- O.G. nr. 68/2003, modificată și completată prin O.G. nr. 86/2004, privind serviciile sociale.